

රඛර් කම්හල වසා දැමීමට විරැද්ධිව ඩූලත්සිංහල වතු කම්කරවෝ උද්‍යෝගනය කරන්

දිල්‍රෑවන් විනානගේ සහ කේ.එල්. විලියම් විසිනි
2019 අප්‍රේල් 17

ක්‍රි පුතර දිස්ත්‍රික්කයේ බුලත්සිංහල නගරයට ආසන්නව පිහිටි රඛර් වතුයායක් වන මිරස්හේන වත්ත සහ එහි කම්හල වසා දැමීමේ තීරණයකට එරෙහිව වතු කම්කරුවන් සහ පුදේවාසින් ඇතුළු දහසකට ආසන්න පිරිසක් පසුගිය සතියේ දින තුනක අභ්‍යන්තර උද්‍යෝගනයන්හි නිරත වූහ.

මෙම උද්‍යෝගන කැදවනු ලැබුවේ පාලක එක්සත් ජාතික පක්ෂය සහ ශ්‍රී ලංකා නිදහස් පක්ෂයට සම්බන්ධ වත්තිය සම්මිත කිහිපයක් විසිනි. සමාගමේ පාලකයන්ගේ වත්ත පොරොන්ද මත වත්තිය සම්මිත මේ වන විට උද්‍යෝගන නවතා අමා ඇතක් කම්කරුවන් අතර වෙරය කැකැරෙමින් පවතියි.

හොරන ප්‍රාන්තේෂන් සමාගමට අයත් අක්කර 1200 ක පමණ වපසරියකින් යුත් මෙම වතුයායේ කේප් රඛර් නිපදවයි. දිනකට අවම වගයෙන් රඛර් කිලෝ 800ක් අවශ්‍ය බවත්, එම ධාරිතාව තොලැඹුන හොත් රඛර් කම්හල පවත්වාගෙන යාම පාඩු සහගත බවත් පවසම්න් කම්හල වසා දැමීමට සැරසෙන බව කම්කරවෝ ප්‍රකාශ කළහ. එසේ වුවද සමාගමේ වෙබ් අඩවියේ සඳහන් වන්නේ මිරස්හේන වතුයායේ දෙනික ධාරිතාව දිනකට කිලෝ 480ක් සහ වාර්ෂිකව කිලෝ 175,000ක් බවය.

පවතින වියලි කාලගුණික තත්ත්වය සහ පාම් ඔයිල් නිපදවීම සඳහා කරගෙන යන කටුපොල් වගාව රඛර් කිරී එලදාව පහත වැට්ටෙමට හේතු වී ඇති බවත් දිනකට කිලෝ 800 ක් යනු කිසිසේත්ම සපුරාලිය තොගැකි ඉලක්කයක් බවත් බොහෝ කම්කරවෝ සඳහන් කළහ.

මැදිවියේ පසුවන කම්කරුවෙක් තමන් මුහුන දෙන දුෂ්කර ජ්වන කොන්දේසි මෙලෙස විස්තර කළේය. "අප්‍රාන්දිර 4 ට විතර කිරී කපන්න වත්තට යන්න සිනෝ. උදේ 11.30 විතර වේදි කිරී කපලා ඉවර වෙනවා. ද්‍රව්‍යකට ගෙවන්නේ රු.700කි. එතකොට මුළු මාසේටම අතට එන්නේ රු.500ක් 9000 ක් වගේ. එක මදි නිසා හවසට කුලී වැඩ කරනවා. ගැක්ටරියෙන් පොඩි රෝචි එකක් විතරක් දිලා තියනවා පාන්දරට යද්දි දාගෙන යන්න. වත්තෙදී අනතුරක් වුනෙන් හරි සර්පයෙක් ද්‍රුෂ්ට කරාත් හරි එගාල්ලෝ වග කියන්නේ නැ." කිරී කැබීමට යාමේදී කුබිල්ලන්, සර්ප ද්‍රුෂ්ට කිරීම මෙන්ම

වල්ලාරන්ගේ ප්‍රභාර වලට ලක් වීම සුලහ දෙයක් බවත්, ඔහු ප්‍රකාශ කළේය.

කුපුතර දිස්ත්‍රික්කයේ හොරන, ඉංගිරිය මතුගම, බුලත්සිංහල ආදි පුදේශ වල පාම් ඔයිල් වගාව විශාල වගයෙන් වත්තිය වෙමින් පවතියි. මෙම වතුයායේද රඛර් වතු වලට යාබදව කටුපොල් වගා කොට ඇති අයුරු දැක ගත හැකිය. මෙම තත්ත්වය යටතේ රඛර් වගාවේ නිරත වූ කම්කරුවන්ට පාම් ඔයිල් වගාවේ නිරත්වීමට බල කෙරී ඇත. මේ නිසා කම්කරුවන් දැකී යුත්කරනාවන්ට මුහුන දෙන බව සසිකුමාර් නම් තරුන කම්කරුවෙක් ප්‍රකාශ කළේය. ඔහු තවදුරටත් කියා සිටියේ දිනකට කිලෝ 800 ක් අවශ්‍ය යන කඩතුරාව යටතේ රඛර් ගස් විනාශ කොට ලාභදායී කටුපොල් වගාවට මාරුවීම සමාගමේ සැබැ අරමුන බව සිය.

කටුපොල් වගාවේ නිරත වන කම්කරුවන් දැනු සිටිම් තුවාලවල ගොදුරු වන බැවින් කටුපොල් වගාවේ යෙදීම ඉතා අසීරු බව ඔහු සඳහන් කළේය. "එක ද්‍රව්‍යක් කටුපොල් කඩන්න ගියෙන් කටු ඇතිලා තුවාල වෙලා සතියක් විතර ගෙදර ඉන්න වෙනව්. එයාලා අපිට ආරක්ෂක ඇලුම් මොකක්වත් දිලා නැ, තුවාල වලට බෙහෙත් ගන්නවත් කියක් වත් දෙන්නේ නැ, බුලත්සිංහල නගරයේ තියන රෝහලට ගිහින් තමයි බෙහෙත් ආගන්නේ." කටුපොල් කැබීමේ නිරත වීම නිසා දැනු තුවාල වලට ලක් වූ කම්කරුවන් ආබාධිතව විය කියාවෙන් දිවි ගෙවන බව ඔහු කිය.

රඛර් නිෂ්පාදනය දිගින් දිගටම අලාභ ලබමින් පවතින බව සමාගමේ 2017/18 වසර සඳහා වාර්තාවේ දැක්වෙයි. වාර්තාවට අනුව 2018 වසර මාරුතු 31 න් අවසන් වූ වසර තුළ රඛර් නිෂ්පාදනයේ ගුද්ධ අලාභය රු.500ක් මිලියන 35 කි. පෙර වසරේ රු.500ක් මිලියන 9 ක අලාභයට සාපේක්ෂව මෙය විශාල බාධනයකි. එමෙන්ම සමාගම පෙර වසරේ රඛර් කිලෝ 5 මිලියන 1ක් නිපදවුවද 2018 වසරේ එය කිලෝ 833,000ක් දක්වා පහත වැටී ඇත.

රඛර් නිෂ්පාදනය පහත වැට්ටම ගෘවතුර, තියගය ඇතුළු අනෙක්ක්ෂිත කාලගුණික වෙනස් වීම බලපාන බවත් එම වාර්තාවේ දැක්වෙයි. මෙම තත්ත්වය තුළ 2013 වසරේද සමාගමේ "වත්තපාරික මොබ්ලයේ වෙනසක් සනිටුහන් කරමින්" සාම්ප්‍රදායික වගාවන් වෙනුවට පාම් ඔයිල් ද ඇතුළු වානිජ වට්නාමකමකින් යුත් වගාවන්

සදහා සිය නිෂ්පාදන පදනම මාරු කළ බව වාර්තාවේ දැක්වෙයි.

එමෙන්ම විවිධ පාර්ශ්වයන්ගෙන් එල්ල වූනු විරෝධය හමුවේ පාම ඔයිල් වෙත මාරුවීම නිසියාකාරව ඉටු කර ගැනීමට නොහැකි වූවද පාම ඔයිල් “ඉතාමත් සාර්ථක” අංයක් වනු ඇති බවත් වාර්තාව පෙන්වා දෙයි.

මිරිස්හේන රබර කමිහල වසා දැමීමේ උත්සාහයද සමාගමේ පුළුල් ප්‍රතිච්‍රිත ක්‍රියාවලිවෙළක කොටසක් බව මෙමගින් මනාව පැහැදිලි වෙයි.

කමිහල වසා දැමීමට විරුද්ධව සහ සමාගමේ දරුනු සුරාකැමේ කොන්දේසි සම්බන්ධව බොහෝ කමිකරවේ දැඩි ආවේගයෙන් යුතුව කතා කළහ. රබර කිරී වලට අමතරව, රබර කිරී ආග්‍රිත අතුරු නිෂ්පාදනයක් වන “මිට්ටපාලු” තමින් හැදින්වෙන ද්‍රව්‍ය එකතු කොට කමිහලට ලබා දීම කමිකරුවන්ගේ වගකීමකි. “මිට්ටපාලු” කිලෝ එකක් සදහා ගෙවනු ලබන්නේ රුපියල් 10ක් වැනි සුළු මුදලක් බව එක් කාන්තා කමිකරුවෙකු ප්‍රකාශ කළේ දැඩි පිළිකළෙන් යුතුවය.

රිකියාව අතරතුරදී තමන්ට පරුෂ වවනයෙන් බැහු වැළැත්‍රුනු වතුපාලකයෙකු සමග ඇතිවූ බහින්බස් වීමක් කායික ගැටුමක් දක්වා වර්ධනය වී අවසානයේ රිකියාව අත්හැර දැමීමට සිදුවූ බවත්, තරුන කමිකරුවන් බොහෝයක් එලෙස පරුෂ වවන වලින් බැහු වදින පාලකයන් සමග ගැටුම් ඇති කරගෙන රිකියාවලින් ඉටත් වන බවත් ඇය ප්‍රකාශ කළාය.

ලෝක සමාජවාදී වෙබ් අඩවි (ලෝස්වෙඳා) වාර්තාකරුවන් විසින් බොදා හරින ලද ප්‍රතිකා බොහෝ කමිකරුවේ උනන්දුවෙන් කියවුහ. ඒසේලන් නැමැති වයෝවාද්ධ පිරිමි කමිකරුවෙක් සමාගමේ අසාධාරන සේවා කොන්දේසි මෙලෙස විස්තර කළේය. “අසනීප වෙලා හරි මල ගෙයක් වෙලා හරි ද්‍රව්‍ය තුනක් එක දිගට වැඩිව නාවොත් එයාලා වැඩ දෙන්න බැං, මෙඩිකල් අරන් එන්න කියනවා.” කමිහල වසා දැමුවහොත් තමන්ද ඇතුළු විශාල පිරිසක් ආගාධයකට ඇදේ වැටෙන බව ඔහු කිය. “මේ ගැක්ටරිය වහලා දැමීමාත් අපි ජ්වත් වෙන්නේ කොහොමද, අපි පරම්පරා ගානක් තිස්සේ මේ රස්සාවෙන් තමයි ජ්වත් වෙන්නේ.”

මැදිවියේ පසුවන තවත් කමිකරුවෙකු සඳහන් කළේ වාසය කිරීමට සුදුසු නිවාස නොමැති කම විශාල ගැටුවක් බවයි. “පර්වස් පහේ පොඩි ලයින් කාමරයක පවුල් 5 ක් විතර ජ්වත් වෙනවා, එක ගෙයක පොඩි ලමයින් එකක් පහලෙපාස් දෙනෙක් විතර ඉන්නවා, ඒත් කාමර දෙකකි තියෙන්නේ. ඒ වූනාට ගෙවල් තියනවා නිකං වහල දාල, වත්නේ වැඩිව නැති අයට ඒ ගෙවල් දෙන්නේ නැ.”

තවද රිකියාව තුළදී ආබාධයන්ට ලක් වූ කමිකරුවන්ට කිසිදු වන්දී මුදලක් ලබා නොදෙන සමාගම තමන්ට හිමි රුපියින් සහ රුපියින් මුදල් නිසි පරිදි ලබා නොදුන් බවද ඇතැම් කමිකරවේ වෙදුනා කළහ.

සමාගමේ සේවක සංඛ්‍යාව පසුගිය වසරේ 6,477ක සිය 5,825ක් දක්වා පහත වැටී ඇත. එක් සේවකයෙක් සදහා වාර්ශික වියදම පසුගිය වසරේ රුපියල් 199,064 සාමේත්ත්ව මෙම වසරේද රුපියල් 238,047ක් බව වාර්ශික වාර්තාවේ සඳහන්වේ. 2018 වසරේ මාරුතු වන විට සමාගමේ මුළු මෙහෙයුම් වියදම වලින් සියයට 70ක් පමණ වැටුප් හා දීමනා වලට වෙන් වූ බව පවසයි. මෙයින් පෙන්නුම් කෙරෙන්නේ තවදුරටත් කමිකරුවන් මත දරුනු සුරාකැමේ කොන්දේසි පැවැම සදහා වන සමාගමේ උත්සුකයයි.

මෙම තත්ත්වය එක් පුදේශයකට සීමා වූවක් නොවන බවත්, ලංකාවේ මෙන්ම ලොව පුරාම කමිකරු පන්තිය මුහුන දෙන්නේ මෙවැනිම කොන්දේසි වලට බවත් ලෝස්වෙඳා වාර්තාකරුවන් පැහැදිලි කළහ.

ශ්‍රී ලංකාවේ වතු කමිකරු අරගලයද ඇතුළුව තම අයිතින් සදහා සටන් කිරීමට ලෝකයේ සැම තැනකම කමිකරුවන් ඉදිරියට එමින් පවතින බවට කළ පැහැදිලි කිරීම වලට ඔවුනු සාධානව ඇශ්‍රුන්කන් දුන්හ. කමිහල වසා දැමීම නතර කොට තම රිකියා ආරක්ෂා කර ගැනීමට මෙන්ම, ප්‍රමානවත් වැටුපක් සහ යහපත් ජ්වන තත්ත්වයක් ලෙග කර ගැනීමට නම්, ධනපති පන්ති පාලනය පෙරලා දමා ජාත්‍යන්තර සමාජවාදයේ පදනම මත සමස්ත ආර්ථිකය ප්‍රතිසංවිධානය කරගතයුතු බව පැහැදිලි කළවිට කමිකරුවන් ගෙන් ලැබුනේ උනුසුම් ප්‍රතිචාරයකි. ඒ සදහා කමිකරු පන්තිය විසින් නායකත්වය දෙන දේශපාලන සටනක අත්‍යවශ්‍යාවය ලෝස්වෙඳා වාර්තාකරුවේ පෙන්වා දුන්හ.

වෘත්තිය සම්ති වල දුළුහි ක්‍රියා කළාපය ගැන කමිකරුවේ තම නොසතුව පල කළහ. රුපියල් 1000ක ගැනීනික වැටුපක් සදහා වතු කමිකරුවන් ගෙනගිය අරගලයේදී මෙන්ම සැම තැනකීම වෘත්තිය සම්ති ධනපතියන් සමග හුවුල් වෙළින් කමිකරුවන්ගේ ඉල්ලීම පාවාදීමට කටයුතු කරන ආකාරය පැහැදිලි කළ විට එක් කමිකරුවෙක් මෙසේ කිවේය: “අපේ සම්ති නායකයා හැමදාම වන්දේ කාලේල ඇවිල්ලා අරයට මෙයාට වන්දේ දෙන්න කියලා අපිව රවවිනවා විතරයි. රට පස්සේ හොයා ගන්නවත් නැ. ඔගොල්ලේල් මැදිහත් වෙලා මේ මිනිස්සුන්ට මොවා තේරුම් කරලා දෙන්න ඔහුන්.” එමෙන්ම තම අරගලය ඉදිරියට ගෙන යාමට මග පෙන්වීම සදහා රස්සා රස්වීමක් සංවිධානය කරන ලෝස් කමිකරුවේ ඉල්ලා සිටියන.